

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A PATRA

CAUZA STICI c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 35324/04)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

23 octombrie 2007

DEFINITIVĂ

23/01/2008

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Stici c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secției*,

Deliberând la 2 octombrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 35324/04) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Petru Stici („reclamantul”), la 26 august 2004.

2. Reclamantul a fost reprezentat în fața Curții de către dl V. Nagacevski de la „Juriștii pentru Drepturile Omului”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că el a fost deținut ilegal și că instanțele de judecată nu au adus motive relevante și suficiente pentru arestarea sa, că el nu a avut acces la materialele relevante din dosarul său penal pentru a contesta, în mod efectiv, arestarea sa preventivă, precum și că au fost încălcate câteva drepturi ale sale garantate de articolul 6.

4. Cererea a fost repartizată Secției a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții). La 10 aprilie 2007, o Cameră din cadrul acelei Secții a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia. În conformitate cu articolul 41 al Regulamentului Curții, Camera a decis să examineze cauza cu prioritate.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1970 și locuiește în Chișinău.

6. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

7. Reclamantul a fost citat să se prezinte la Procuratura municipiului Chișinău la 14 iunie 2004. Atunci când s-a prezentat, el a fost reținut, fiind bănuțit că, în anul 1993, l-ar fi omorât pe dl I.O., al cărui mamă a devenit președinte al parlamentului în anul 2001.

8. La 15 iunie 2004, procurorul a solicitat Judecătoriei Buiucani eliberarea unui mandat de arest pe numele reclamantului. În demersul său, procurorul a pretins că reclamantul a săvârșit infracțiunea de care a fost acuzat.

9. La 17 iunie 2004, Judecătoria Buiucani a dispus arestarea preventivă a reclamantului pentru treizeci de zile. Reclamantului și avocatului său nu li s-au acordat acces la dosarul care a fost prezentat instanței de judecată pentru justificarea arestării reclamantului. În încheierea sa, instanța judecătorească a adus următoarele motive:

„La intentarea cauzei penale a fost respectată legislația procesuală. [Reclamantul] este învinuit de săvârșirea unei infracțiuni grave, pentru care legea penală prevede privațiune de libertate mai mare de doi ani. [Reclamantul] nu lucrează, are pașaport românesc – fapte care vorbesc de existența pericolului ascunderii învinuitului de organele de drept. În afară de aceasta, învinuitul are posibilitatea reală, aflându-se în libertate, să împiedice desfășurarea urmăririi penale prin influențarea martorilor. În astfel de circumstanțe, arestarea învinuitului în momentul de față este absolut necesară.”

Reclamantul nu a contestat această încheiere.

10. La 12 iulie 2004, procurorul a solicitat prelungirea arestării preventive a reclamantului, susținând că mai trebuiau efectuate multe acțiuni procesuale, precum confruntarea cu co-acuzatul (U.) și verificarea locului aflării unei alte persoane, și că reclamantul ar putea să se ascundă.

11. La 13 iulie 2004, Judecătoria Buiucani, bazându-se pe motivele invocate de procuror, a prelungit arestarea preventivă a reclamantului pentru încă treizeci de zile.

12. În recursul său, reclamantul a susținut că, pe parcursul primelor treizeci de zile ale detenției sale, nu a fost efectuată nicio acțiune procesuală cu participarea sa, ceea ce contrazicea susținerea procurorului că arestarea sa era necesară pentru a face posibilă efectuarea unor astfel de acțiuni. Mai mult, co-acuzatul (U.), cu care era planificată confruntarea, era deținut în aceeași perioadă și că, până la acel moment, nu avusese loc nicio confruntare. Reclamantul a susținut că el avea domiciliu permanent în

Republica Moldova și trei copii la întreținere și că suferea de o boală neurologică, care necesita tratament medical specializat.

13. La 20 iulie 2004, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul reclamantului. Instanța de judecată a constatat că instanța ierarhic inferioară a respectat procedura corectă și a pronunțat o încheiere legală, bazată pe circumstanțele cauzei. Potrivit reclamantului, el și avocatul său nu au avut acces la nicio parte a dosarului său penal.

14. La 27 iulie 2004, reclamantul a depus o cerere *habeas corpus*, susținând că nu existau motive pentru arestarea sa preventivă. Infracțiunea de care el era acuzat a fost săvârșită cu unsprezece ani în urmă și el ar fi putut cu ușurință să părăsească Republica Moldova, dacă ar fi avut vreo legătură cu acea infracțiune. El s-a prezentat la ofițerii de urmărire penală după primele citații din partea acestora și și-a susținut întotdeauna nevinovăția. Reclamantul a solicitat ca în cazul său să fie aplicată o măsură preventivă mai ușoară, cum ar fi cauțiunea sau arestul la domiciliu, subliniind că arestul la domiciliu oferea, în esență, aceleași garanții ca și arestarea preventivă împotriva ingerinței în desfășurarea urmăririi penale. *In fine*, el a adăugat că nu avea antecedente penale și că a promis să se prezinte la ofițerul de urmărire penală la prima cerere.

15. La 6 august 2004, fratele reclamantului a încheiat un contract cu al doilea avocat, dl V. Nagacevski, pentru a-l reprezenta pe reclamant. Potrivit reclamantului, în Republica Moldova este o practică obișnuită ca rudele unui acuzat să încheie un contract cu un avocat, atunci când acuzatul se află în detenție și nu are mijloace să găsească sau să plătească un avocat. Potrivit reclamantului, el intenționa să semneze un contract cu dl Nagacevski chiar înaintea ședinței judecătorești, însă el a fost lipsit de această posibilitate din cauza omisiunii autorităților de a-l aduce la ședința judecătorească.

16. La 6 august 2004, dl Nagacevski a mai solicitat instanței judecătorești să permită accesul avocaților reclamantului la materialele dosarului penal, care se pretindea că dovedeau necesitatea de a-l deține pe reclamant. El a susținut că refuzul de a acorda un asemenea acces constituia o încălcare a principiului egalității armelor.

17. În aceeași zi, Judecătoria Buiucani a examinat cererea *habeas corpus* a reclamantului în absența acestuia. Primul avocat al reclamantului a adus motive suplimentare în sprijinul eliberării clientului său. El a susținut că gravitatea infracțiunii de care acesta era acuzat nu putea constitui în sine un temei suficient pentru arestarea preventivă. Lui nu i-a fost prezentată nicio probă cu privire la riscul că reclamantul se va ascunde. Pașaportul românesc al reclamantului constituia un temei insuficient pentru arestarea acestuia, deoarece el putea fi ridicat de autorități împreună cu pașaportul său moldovenesc. Mai mult, urmărirea penală era deja finisată și, prin urmare, reclamantul nu mai putea exercita vreo ingerință în desfășurarea acesteia. *In*

fine, el a subliniat că, deși arestarea trebuia să fie o măsură excepțională, în practică, autoritățile moldovenești o aplicau ca pe o regulă.

18. Instanța judecătorească a respins cererea avocatului reclamantului din următoarele motive:

„Persoana este învinuită de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea penală prevede o pedeapsă privativă de libertate până la douăzeci de ani. [Reclamantul] poate să se eschiveze de la organele de drept și să comită alte infracțiuni sau să împiedice urmărirea penală prin influențarea [mamei victimei] sau a martorilor. Instanța de judecată consideră prematur înlocuirea măsurii de reprimare – arestul, cu altă măsură de reprimare mai blândă.”

19. În recursul său, reclamantul a invocat argumentele prezentate anterior instanțelor judecătorești, adăugând că drepturile sale au mai fost încălcate și atunci când el nu a fost adus în ședința judecătorească, când dlui Nagacevski nu i s-a permis să pledeze în fața instanței judecătorești inferioare și când avocaților săi nu li s-a permis accesul la nicio parte din dosarul penal.

20. La 9 august 2004, procurorul a trimis dosarul reclamantului și rechizitoriul în instanța de judecată pentru examinare. După expirarea, la 14 august 2004, a încheierii judecătorești din 13 iulie 2004 (a se vedea paragraful 11 de mai sus), procurorul nu a mai depus niciun demers pentru prelungirea arestării preventive a reclamantului.

21. La 17 august 2004, Curtea de Apel Chișinău a menținut încheierea judecătorească din 6 august 2004.

22. La 29 noiembrie 2004, a avut loc prima ședință judecătorească la care instanța judecătorească a decis *inter alia* că reclamantul trebuie să rămână în arest preventiv, fără a specifica, totuși, pentru cât timp.

23. Potrivit Guvernului, la 3 iulie 2006, Judecătoria Râșcani l-a găsit vinovat pe reclamant de săvârșirea infracțiunii de care era acuzat. Acea sentință a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău la 2 octombrie 2006.

24. Cauza este pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

1. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea *Boicenco v. Moldova* (nr. 41088/05, §§ 64-71, 11 iulie 2006).

26. Suplimentar, prevederile relevante ale Codului de procedură penală sunt următoarele:

„Articolul 66

(2) Învinuitul ... are dreptul:

...

(21) să ia cunoștință de materialele trimise în judecată pentru confirmarea arestării sale;

Articolul 176

(1) Măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror ... sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că ... învinuitul ... ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal ori să săvârșească alte infracțiuni, de asemenea ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

(2) Arestarea preventivă și măsurile preventive de alternativă arestării se aplică numai în cazurile existenței unei bănueli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsă privativă de libertate pe un termen mai mare de 2 ani, iar în cazul existenței unei bănueli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsă privativă de libertate pe un termen mai mic de 2 ani, ele se aplică dacă învinuitul ... a comis cel puțin una din acțiunile menționate în alin.(1).

(3) La soluționarea chestiunii privind necesitatea aplicării măsurii preventive respective, organul de urmărire penală și instanța de judecată vor lua în considerare următoarele criterii complementare:

- 1) caracterul și gradul prejudiciabil al faptei incriminate;
- 2) persoana ... învinuitului ...;
- 3) vârsta și starea sănătății lui;
- 4) ocupația lui;
- 5) situația familială și prezența persoanelor întreținute;
- 6) starea lui materială;
- 7) prezența unui loc permanent de trai;
- 8) alte circumstanțe esențiale.”

ÎN DREPT

27. Reclamantul s-a plâns că detenția sa după expirarea ultimei încheieri de arestare, la 14 august 2004, nu a fost „legală” în sensul articolului 5 § 1 al Convenției, partea relevantă a căruia este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;”

28. De asemenea, reclamantul s-a plâns că arestarea sa preventivă nu s-a bazat pe motive „relevante și suficiente”. Partea relevantă a articolului 5 § 3 este următoarea:

„3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

29. Reclamantul a pretins că omisiunea autorităților de a-i acorda lui și avocatului său acces la materialele relevante ale dosarului pentru a contesta, în mod efectiv, temeiurile arestării sale a fost contrară articolului 6 § 3 al Convenției. El s-a mai plâns, în temeiul aceluiași articol, de omisiunea instanței judecătorești de a-l audia personal la 6 august 2004 și de a-i permite celui de-al doilea avocat al său să participe la acea dată în proceduri. Curtea consideră că aceste pretenții trebuie examinate prin prisma articolului 5 § 4 al Convenției, deoarece ele se referă la procedurile *habeas corpus*. Articolul 5 § 4 prevede următoarele:

„4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

30. Reclamantul a mai pretins că declarațiile procurorului că el a comis o infracțiune înainte ca vinovăția sau nevinovăția sa să fie stabilite de o instanță judecătorească au fost contrare articolului 6 § 2 al Convenției.

Articolul 6 § 2 prevede următoarele:

„2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

31. *In fine*, reclamantul s-a plâns că recursul său împotriva încheierii judecătorești din 6 august 2004 nu a fost examinat, privându-l astfel de dreptul la o reexaminare de către o jurisdicție superioară, așa cum o cere articolul 2 al Protocolului nr. 7 la Convenție, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercițarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.

2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, așa cum acestea sunt definite de lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.”

I. ADMISIBILITATEA

32. În cererea sa inițială, reclamantul a pretins că autoritățile au refuzat să-i permită accesul la materialele din dosar referitoare la temeiurile arestării sale. Totuși, în observațiile sale cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei, el a solicitat Curții să nu examineze acea pretenție, deoarece, indiferent de ceea ce era în dosar, instanțele judecătorești nu s-au referit niciodată la vreun material din dosar în sprijinul încheierilor lor cu privire la

arestarea lui. Prin urmare, materialele dosarului nu au afectat în niciun fel încheierile de arestare a reclamantului. În lumina constatărilor sale, în temeiul articolului 5 § 3, cu privire la motivele arestării reclamantului (a se vedea paragraful 46 de mai jos), Curtea nu vede niciun motiv pentru a examina această pretenție.

33. De asemenea, reclamantul a recunoscut că recursul său împotriva încheierii judecătorești din 6 august 2004 a fost examinat la 17 august 2004, însă a insistat asupra faptului că el nu a știut despre acea decizie, deoarece nu a fost informat despre ea și nici nu a fost chemat la ședința de judecată. În orice caz, ultima decizie nu a fost motivată. Curtea consideră că articolul 2 al Protocolului nr. 7 la Convenție nu este aplicabil, deoarece reclamantul nu a fost condamnat prin decizia din 17 august 2004. Prin urmare, rezultă că această pretenție urmează a fi respinsă ca fiind incompatibilă cu competența *ratione materiae* a Curții.

34. Curtea consideră că pretenția reclamantului cu privire la încălcarea prezumției nevinovăției, garantată de articolul 6 § 2 al Convenției, este, de asemenea, vădit nefondată. Pretenția s-a referit la demersul procurorului cu privire la arestarea reclamantului, în care reclamantul a fost acuzat de săvârșirea unei infracțiuni. Curtea consideră că ține de natura funcțiilor procurorului să prezinte instanței judecătorești competente probe și acuzații împotriva persoanelor în privința cărora există motive verosimile de a bănui că au săvârșit o infracțiune. Curtea notează că acuzația a fost făcută doar în instanța de judecată și nu a fost repetată în public.

35. În continuare, Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 5 § 1 (legalitatea detenției), § 3 (motivele arestării) și § 4 (examinarea la 6 august 2004 a cererii *habeas corpus* a reclamantului în absența sa și omisiunea de a admite pe unul din avocații săi la ședința judecătorească) al Convenției ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Prin urmare, ea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va purcede imediat la examinarea fondului acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

36. Reclamantul a susținut că, de la expirarea, la 14 august 2004, a termenului ultimei încheieri judecătorești prin care s-a autorizat arestarea sa preventivă, nicio altă decizie judecătorească nu a autorizat detenția sa ulterioară. El a considerat că prevederile legale la care s-a referit Guvernul nu erau previzibile în aplicarea lor, contrar exigențelor articolului 5 al Convenției. El s-a bazat pe cauza *Baranowski v. Poland* (nr. 28358/95, ECHR 2000-III).

37. Guvernul a declarat că, după transmiterea dosarului reclamantului în judecată la 14 august 2004, ținea de competența instanței judecătorești care judeca cauza să soluționeze orice cereri cu privire la arestarea preventivă a reclamantului la faza judecării cauzei, arestare care s-a bazat pe prevederi clare ale legislației. El a invocat, în esență, aceleași prevederi legale ca și cele din cauza *Boicenco* (citată mai sus, §§ 64-71). Guvernul a subliniat că, pe lângă prevederile legale relevante, reclamantul avea dreptul de a solicita instanței de judecată revizuirea necesității detenției sale continue și că instanța judecătorească a efectuat o astfel de revizuire de mai multe ori, asigurând astfel un temei legal pentru detenția sa.

38. Curtea reamintește că ea a constatat o violare a articolului 5 § 1 al Convenției în cauzele *Boicenco* (citată mai sus, § 154), *Holomiov v. Moldova* (nr. 30649/05, § 130, 7 noiembrie 2006) și *Modârcă v. Moldova* (nr. 14437/05, § 74, 10 mai 2007). Examinând materialele prezentate ei, Curtea consideră că dosarul nu conține niciun element care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

39. Curtea constată, din motivele aduse în cauzele citate mai sus, că detenția reclamantului la faza judecării cauzei după 14 august 2004, când termenul arestării autorizate prin ultima încheiere judecătorească a expirat, nu s-a bazat pe nicio prevedere legală.

40. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 3 AL CONVENȚIEI

41. Reclamantul a pretins că lipsirea sa de libertate nu a fost motivată suficient de către instanțele judecătorești. El s-a bazat pe jurisprudența Curții în astfel de cauze precum *Șarban c. Moldovei* (nr. 3456/05, 4 octombrie 2005) și *Boicenco* (citată mai sus, § 145).

42. Guvernul a considerat că instanțele judecătorești naționale au adus motive relevante și suficiente pentru lipsirea de libertate a reclamantului.

43. Mai întâi de toate, Curtea notează că ea a constatat că detenția reclamantului după 14 august 2004 nu a avut un temei legal. În lumina acestei constatări, ea nu consideră necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 3 referitoare la aceeași perioadă. Totuși, reclamantul s-a mai plâns de lipsa motivelor pentru arestarea sa în încheierile instanțelor judecătorești naționale pronunțate înainte de 14 august 2004. Curtea va examina pretenția reclamantului în ceea ce privește acea perioadă, reamintind că justificarea pentru orice perioadă de detenție, indiferent de cât e de scurtă, trebuie să fie, în mod convingător, demonstrată de autorități (*Belchev v. Bulgaria*, nr. 39270/98, § 82, 8 aprilie 2004, și *Castraveț v. Moldova*, nr. 23393/05, § 33, 13 martie 2007).

44. Curtea notează că motivele pe care s-au bazat instanțele judecătorești naționale în încheierile lor privind prelungirea arestării preventive a reclamantului (a se vedea paragrafele 11, 13 și 18 de mai sus) au fost

aproape identice cu motivele folosite de instanțele judecătorești naționale pentru arestarea preventivă a reclamantului în cauza *Șarban* (citată mai sus, în §§ 11 și 14) și în alte cauze similare împotriva Republicii Moldova. La fel ca și în cauza *Șarban*, instanțele judecătorești naționale s-au limitat la parafrizarea motivelor pentru arestarea preventivă, prevăzute de Codul de procedură penală, fără a explica cum ele se aplică în cazul reclamantului. Unica excepție a fost că ele au făcut referire la pașaportul românesc al reclamantului, care i-ar fi permis să se ascundă peste hotarele țării și la lipsa unui loc permanent de muncă. Totuși, instanțele judecătorești nu au reacționat în niciun fel la argumentul reclamantului că atât pașaportul său românesc, cât și cel moldovenesc ar fi putut fi ridicate de autorități dacă ele ar fi decis că acest lucru era necesar pentru a împiedica ascunderea sa și că existau măsuri preventive alternative, unele dintre care (de exemplu, arestul la domiciliu) ofereau aproape aceleași garanții împotriva ascunderii de organele de urmărire penală ca și arestarea preventivă (a se vedea paragraful 17 de mai sus). Nu au fost examinați nici alți factori în sprijinul eliberării reclamantului, precum prezentarea sa la ofițerul de urmărire penală la prima cerere a acestuia din urmă (a se vedea paragraful 7 de mai sus), în pofida cerinței exprese de a face acest lucru prevăzute de articolul 176 alin. 3 al Codului de procedură penală (a se vedea paragraful 26 de mai sus) și a referirii reclamantului la câteva motive relevante *prima facie* împotriva arestării (a se vedea paragraful 12 de mai sus; a se vedea, de asemenea, *Ambruszkiewicz v. Poland*, nr. 38797/03, § 33, 4 mai 2006). De asemenea, Curtea ia în considerare că reclamantul a fost deținut mai mult de doi ani până la condamnare, deși nu a fost adus niciun motiv nou pentru necesitatea continuă a unei astfel de detenții.

45. Prin urmare, Curtea nu consideră că această cauză poate fi distinsă de cauza *Șarban* și de alte cauze moldovenești similare în ceea ce privește relevanța și suficiența motivelor pentru arestare.

46. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției în această privință.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 4 AL CONVENȚIEI

47. Reclamantul s-a mai plâns, în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției, de omisiunea instanței judecătorești de a-l audia la 6 august 2004 și de refuzul acesteia de a-i permite unuia din avocații săi să participe la proces la acea dată, ceea ce, după cum a decis Curtea (a se vedea paragraful 29 de mai sus), trebuia examinat prin prisma articolului 5 § 4 al Convenției, deoarece participarea avocatului se referea la procedurile *habeas corpus*.

48. Totuși, Curtea consideră că, în lumina constatării sale de mai sus cu privire la lipsa motivelor relevante și suficiente în încheierea instanței de judecată din 6 august 2004 (a se vedea paragraful 46 de mai sus), nu este necesar de a examina aceste pretenții separat. Din acea încheiere, se pare că

la argumentele invocate de primul avocat al reclamantului instanța de judecată nu a răspuns niciodată în mod serios. În astfel de circumstanțe, Curtea are dubii că prezența reclamantului sau a altui avocat ar fi influențat rezultatul.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

49. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

50. Reclamantul a pretins 4,000 euro (EUR) cu titlu de compensații pentru prejudiciul cauzat lui prin încălcarea drepturilor sale. În sprijinul pretențiilor sale, el a făcut referire la jurisprudența Curții cu privire la pretenții similare.

51. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă de reclamant, susținând că ea era excesivă în lumina jurisprudenței Curții și că nu a fost prezentată nicio probă pentru a dovedi că reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu. În orice caz, constatarea unei violări ar trebui să constituie o satisfacție echitabilă.

52. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și neliniște ca rezultat al omisiunii autorităților de a respecta drepturile sale garantate de articolul 5 §§ 1 și 3 al Convenției, în special prin detenția sa fără nicio bază legală timp de mai mult de zece luni. Prin urmare, ea admite integral pretenția reclamantului (a se vedea *Ječius v. Lithuania*, nr. 34578/97, § 109, ECHR 2000-IX).

B. Costuri și cheltuieli

53. Reclamantul a mai pretins EUR 1,425 cu titlu de costuri și cheltuieli. El s-a bazat pe un contract încheiat cu avocatul său, potrivit căruia el urma să plătească un onorariu de EUR 75 pe oră, și pe o listă detaliată a orelor lucrate de avocat asupra cauzei, care constituiau nouăsprezece ore.

54. Guvernul a considerat aceste pretenții excesive și a contestat necesitatea de a lucra timp de nouăsprezece ore asupra cauzei. Mai mult, nu a fost prezentată nicio probă că suma pretinsă a fost într-adevăr plătită avocatului.

55. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea *Modârcă*,

citată mai sus, § 106). În conformitate cu articolul 60 § 2 al Regulamentului Curții, o listă detaliată a tuturor pretențiilor urmează a fi prezentată, în caz contrar, Camera poate respinge pretenția în întregime sau în parte.

56. În această cauză, Curtea ia notă de contractul încheiat cu avocatul reclamantului și de lista detaliată prezentată. Având în vedere lipsa relativă de complexitate a cauzei și respingerea sau retragerea mai multor pretenții înaintate inițial în fața Curții, ea acordă reclamantului EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

57. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 1 (legalitatea detenției), § 3 (motivele arestării) și § 4 (examinarea la 6 august 2004 a cererii *habeas corpus* a reclamantului în absența sa și omisiunea de a admite pe unul din avocații săi la ședința judecătorească), iar restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției în ceea ce privește detenția reclamantului după 14 august 2004 fără o bază legală;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției în ceea ce privește perioada între 14 iunie și 16 august 2004;
4. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze separat pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției;
5. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 1,000 (o mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 23 octombrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte